

Bøffelen er tilbake: Folket som har nesten hele sin identitet knyttet opp til disse dyra, får ikke være med på forvaltningen.

Longhorn Saloon: Fram til på 70-tallet sto det «No Indians allowed» på skiltet.

Nasjonalpark: Badlands er et Grand Canyon i miniatyr. Karig, hardt, og derfor brukt som skjulested for indianere på flukt.

men en tragedie for indianerne. Lakota-indianerne har svært mye av sin historiske identitet og bevissthet knyttet opp til bøffelen. En bestand de på ingen måte får være med og forvalte, selv om de er uskyldige i den massive nedslaktingen som foregikk gjennom størstedelen av det 19. århundre.

Nummerert og kontrollert

Tvunget til å leve på et begrenset område, er det med en økt bevissthet om at også dette arealet er under press. I Pine Ridge, og særlig ved Wounded Knee, ser vi flere hus og brakker, falleferdige rønner etter vår standard, med det amerikanske flagget vaiende i vinden. Vaiende opp ned.

Internasjonalt er opp ned-flagget et symbol for nød og desperasjon, noe som i seg selv er grunn nok til å heise flagget opp ned her, men det har også en annen betydning; som en opposisjon til USA og myndighetene. Eller bedriften USA, som Emerson Elk konsekvent sier.

Reservatindianerne er tildelt et nummer. I Minneapolis hadde vi et møte med Stephen Davidson, halvt indianer og halvt japaner. Han kan fortelle at i tillegg til fødselsnummer har indianerne et eget reservatnummer. Og, sier Davidson, det er bare utrydnings-truede dyr og indianerne som har slike nummer i USA. Dette nummeret er de pliktige til å oppgi når og om de flytter fra reservatene,

når de søker jobb eller sosiale tjenester. Til dette svarer de med å hevde sin egen stat, sitt eget land. De er Sioux-nasjonen. De er ikke amerikanske borgere. Men selv om de har en form for selvstyre på reservatene sine, blir dette uviktig når storsamfunnet trenger noe. Og når dette noe er en vesentlig naturresurs, er scenen lagt for en ny kamp.

– Da er vi bare fattige

Emerson Elk bor i Wounded Knee. Han var med under okkupasjonen i '73, og er som han selv forklarer, en av en håndfull Natural Lakotas. Det vil si, han er en av ytterst få fullblods indianere som er igjen. Og det er på deres land vi befinner oss. Emerson Elk gjør et stort nummer av sin posisjon som fullblods. Dette med blod er helt vesentlig for at de skal få beholde landet sitt, reservatet sitt.

Myndighetene argumenterer gradvis med at når det ikke lenger er fullblodsindianere igjen, så vil det ikke være noen grunn til særbehandling i form av selvbestemmelse over disse områdene heller. Reservatene ble gitt til indianerne, og er det ikke lenger indianere som bor her, da er det bare amerikanere igjen. Og det vil være fritt fram for myndighetene å konfiskere den jorda de skulle trenge.

Emerson Elk peker ned mot bakken.
– Oil, sier han igjen. – Dere står på olje.

Det er derfor det er så viktig å beholde fullblodsindianere her, og det er derfor myndighetene gir oss nummer, så de vet hvordan situasjonen er til enhver tid. De har kartlagt oss, og vet at når overvekten her er halvblods, kvart og så videre, så vil vi ikke ha noen rett på dette landet lenger. Da er vi ikke indianere mer, da er vi bare fattige.

Rekordstor oljeforekomst

I 2008 sendte U.S. Geological Survey ut en rapport som viser at det i områdene Nord-Dakota, Montana og deler av Sør-Dakota, i det som kalles The Bakken Formation, befinner seg omtrent 18 milliarder fat utvinnbar olje. Noe som vil kunne gjøre USA uavhengig av importert olje i overskuelig framtid. Det største oljefunnet på amerikansk jord på mer enn 50 år. Det er bare to problemer; teknologiske utfordringer og kostnader ved utvinning, samt eierskap til områdene. Enn så lenge er dette indianerland.

Under knoklene i massegravene, under hellig jord, finnes olje og gass, og presset på indianerne øker. Både det ytre, men også det indre trykket fra grupperinger som ønsker en del av den potensielt enorme rikdommen som skjuler seg under jorda. Emerson Elk blir tydelig trist av å snakke om disse indianerne som oppfører seg som om det skulle være et gullrush på gang, indianere som han hevder ikke forstår at de virkelige verdiene ▶

Wounded Knee 1890

- 29. desember 1890 åpnet U.S. 7th Cavalry Regiment ild mot en gruppe avvæpnede Lakota-indianere som skulle omplasseres.
- Omkring 300 indianere ble drept, hovedsaklig kvinner og barn.
- Massakren regnes som slutten på indianerkrigene.

Wounded Knee 1973

- I 1968 ble American Indian Movement (AIM) grunnlagt.
- Etter en rettsak i Custer hvor en hvit mann ble tiltalt for uaktsomt drap på en ung indianer, okkuperte AIM Wounded Knee 27. februar 1973.
- Okkupasjonen varte i 71 dager.
- To indianere ble drept.
- FBI, Bureau of Indian Affairs (BIA) og United States Marshals Services omringet Wounded Knee. Ifølge Forsvaret ble det avfyrt 20 000 skudd mot okkupantene.

Pine Ridge Indian Reservation

- Indianerreservat på grensen mot Nebraska i Sør-Dakota.
- Areal: 306 km², folketall: 28 787
- Er det åttende største indianerreservatet i USA, og det desidert fattigste.

Anbefalt lesning:

- Brown, Dee: Begrav mitt hjerte ved Wounded Knee.
- Brave Bird, Mary: Lakota Woman og Ohitika Woman.